

Kolumni Sika-lehteen 23.8.2010

RUOANTUOTANNOSTA KASVUN ALA

Suomen ruoantuotannon tulevaisuutta on pohdittu perusteellisesti viimeisen vuoden aikana. Esitys kansalliseksi ruokastrategiaksi valmistui kesäkuun puolivälissä. Sen laati vuorineuvos Simo Palokankaan vetämä ryhmä, jonka asiantuntemus koostui niin tuottajien, teollisuuden ja kaupan kuin myös kuluttajien ja tutkijoiden edustajista.

Strategian laatiminen tuli ajankohtaiseksi useasta eri syystä. Strategia tarvitaan, koska ruoantuotannon tuleviin globaaleihin haasteisiin on varauduttava hyvissä ajoin ja laajalla poliittisella sitoutumisella. Näitä todella suuria haasteita ovat kehitysmaiden 80 miljoonan hengen vuotuinen väestönkasvu, viljelykelpoisen maatalousmaan väheneminen ja kasvava pula puhtaasta juomavedestä. Ilmastonmuutoksen seurauksena maapallon hedelmällisimpiä viljelysmaita uhkaa aavikoituminen. FAO:n mukaan ruoantuotannon olisi lisäännyttävä 70 % vuoteen 2050 mennessä.

Elintarvikkeiden kysynnän ja tarjonnan, samoin kuin ruoan hintojen vaihtelut ovat lisääntyneet. Vuonna 2007 koettiin voimakas viljanhinnan nousu, sitten lasku ja nyt jälleen nousu. Vehnän hinta on noussut maailmanmarkkinoilla nopeasti kuivuuden ja Venäjän asettaman viljan vientikiellon seurauksena. Suuret vaihtelut hinnoissa ovat arkipäivää jatkossakin.

Elintarvikeketjullamme on menestyksen avaimet

Haasteita maailman elintarvikeketjussa siis on. Kuitenkin nämä haasteet tarjoavat Suomen ruoantuotannolle myös kasvumahdollisuuksia. Vaikka sään ääri-ilmiöt, kuten myrskyt ja pitkät kuivuusjaksot, tulevat koskemaan myös meitä, ilmastonmuutoksen arvioidaan kuitenkin parantavan tuotanto-olosuhteitamme. Tärkeintä on saada oma elintarviketuotantomme ja erityisesti maataloustuotanto kannattavaksi ja samalla kannustavaksi. Siinä meillä riittää vielä pitkään haastetta.

Ruokastrategiaryhmä esitti, että vuoteen 2030 mennessä ruoantuotantomme arvo voisi kaksinkertaistua. Vaikka tavoite on kova, se on mielestäni täysin realistinen. Meillä on runsaasti sekä luonnonvaroja että puhtaita vesivarantoja ja korkeatasoinen tietotaito. Kasvun mahdollistaisi sekä viennin lisääntyminen että jalostusasteen lisääminen.

Ruokastrategia annetaan selontekona eduskunnalle syksyllä, ja siitä rakentuu perusta seuraavan hallitusohjelman maatalousosiolle.

Maatalous vuoden 2011 talousarviossa

Elokuun puolivälin jälkeen hallitus sopi ensi vuoden budjettiesityksestä. Kansallisen tuen kokonaismäärä säilyy ennallaan eli noin 559 miljoonassa eurossa. Valtiovarainministeriö esitti, että kansallisesta tuesta leikattaisiin 4,0 miljoonaa euroa. Budjettiriihessä leikkauksesta kuitenkin luovuttiin maa- ja metsätalousministeriön esityksen mukaisesti.

Ensi vuonna on tarkoitus saada pääosa ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen ulkopuolella olevista ns. jonopelloista tukien piiriin. Määrästä päätetään myöhemmin syksyllä sen jälkeen, kun tiedot tämän vuoden tukikelpoisesta pinta-alasta vahvistuvat. Päätös tehdään täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä.

Investointitukea sika- ja siipikarjatalouden uudisrakentamiseen ja tuotannon laajentamiseen on haettu tämän vuoden kahdessa haussa yhteensä 7600 emakkopaikalle ja 65 000 lihasikapaikalle. Seuraava haku aukeaa syyskuun alussa. Kiinnostus uudisrakentamiseen jatkunee. Myös peruskorjaukseen ja eläinten hyvinvoinnin parantamiseen on saatavana tukea. On kuitenkin selvää, että kaikki haetut hankkeet eivät toteudu, jos tuotannon kannattavuutta ei pystytä takaamaan kunnon tuottajahinnoilla.

Sirkka-Liisa Anttila
maa- ja metsätalousministeri